

Matche tä
ōhumin
n'ochufwenyaj

Diseño de tapa: Silvana López
Diseño de interior: Karina Schmied

ÖTHEY: .....

N'ÖCHUFWENYAJ TÄ Ö'IHI: .....

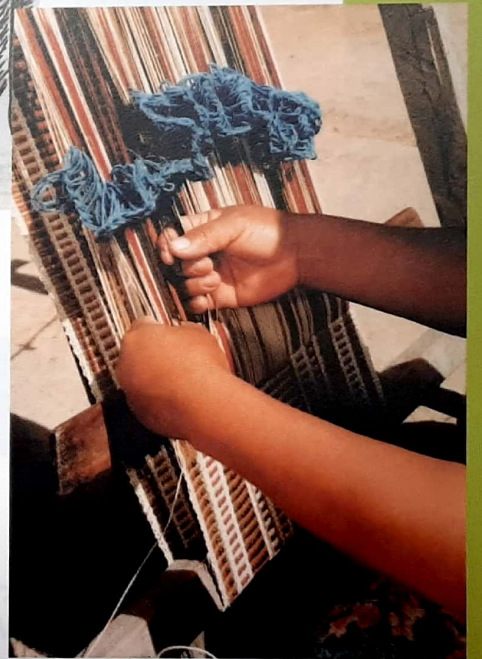
ÖW'ET THEY: .....

N'ÖCHUFWENYAJ-WO THEY: .....

N'ÖCHUFWENYAJ-WET TÄ Ö'IHI: .....

NEKCHÄ: .....

Lako t'uye lelä tson'ataj.

Ötetshan lapeyak wet öyahyen.

Öwo theyisa itshätäi tä n'oläi wet taiñ-thelei.

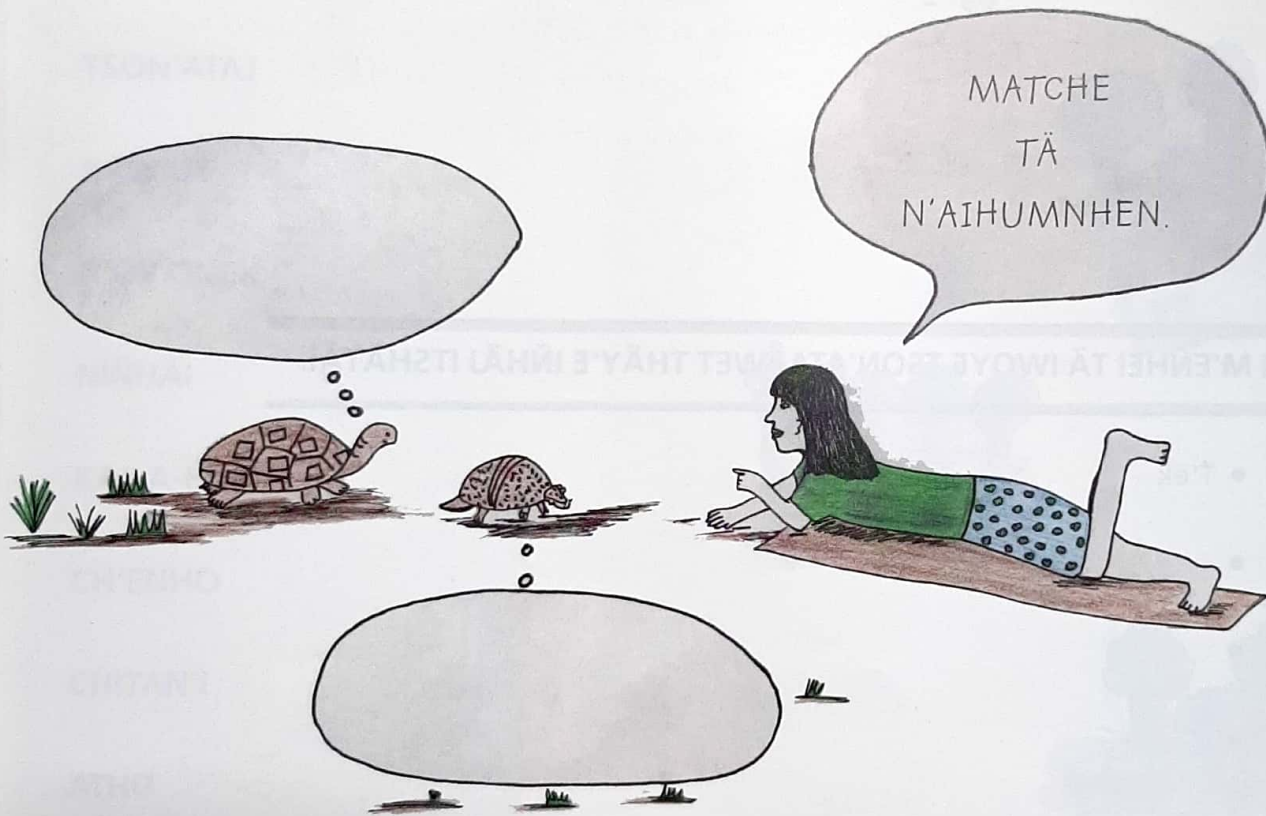
Öwo theyisa m'ek tä tson'ataj thäk wet öfwel m'ek tä häpe
öty'ätshaneje öko ʔatsi p'ante m'ek tä atsinhai iwoineje häp
tson'ataj w'olei?

Öfwenho ökalay'is m'ek tä öko ifweln'oho wet ölesayen.

ÖT-TSITEYEJ TSON'ATAJ W'OLE WOK CHUTSAJ.

Õyenthi häp itshätäi thämet.

Õwo theyisa wet õlesayen häp itshätäi tä lako t'uye.

N'ALE SAYEN M'EÑHEI TÄ IWOYE TSON'ATAJ WET THÄY'E IÑHÄJ ITSHÄTÄI.

Tson'ataj: ● T'ek

-
-
-

N'ayahyen tä n'am iläfwel.

KAILA

TSOŃ'ATAJ

KAW'UT

N'OP'ONEK

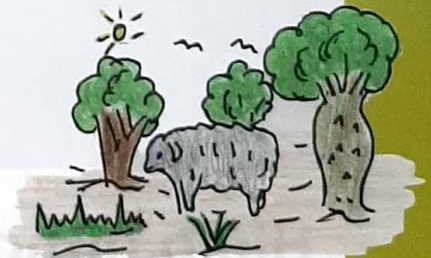
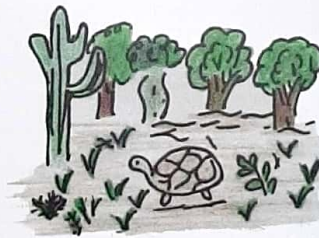
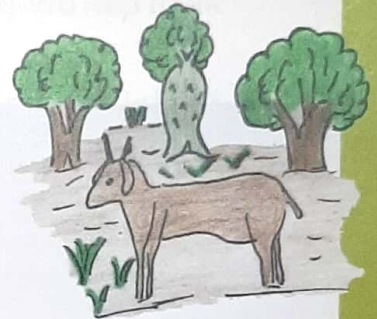
NÍŃHÄI

KAILA-HI

CH'ENHO

CHITAN'I

ATHU

Hin'ó nithoke inät

Ötetshan häp lapeyak.

Han'äfwaj ifwenho häp n'ochufwenyaj-wo häp m'ek
tä tamenej tä is inät.

Öty'ätshaneje öfwcha atsi m'ek tä lakei che önthoke inät tä
öiche tañhi.

Öwotheyisa wet ölesayen häp hal'ai tä atoschephä thäy'e
hal'ä täthes tä iche tewokw thip.

¿Atsi m'ek tä tamenej tä che newache inät t'ha wichi lathakli ihi?

¿Öty'ätshaneje häp öko m'ek tä ichumyene inät?

Öfwenho n'ochufwenyaj-wo m'ek tä öko ifwel'n'oho.

Öyäm wak'ath thämet:

¿Atsi m'ek tä ö'woyeje inät?

- öt-lejkanej

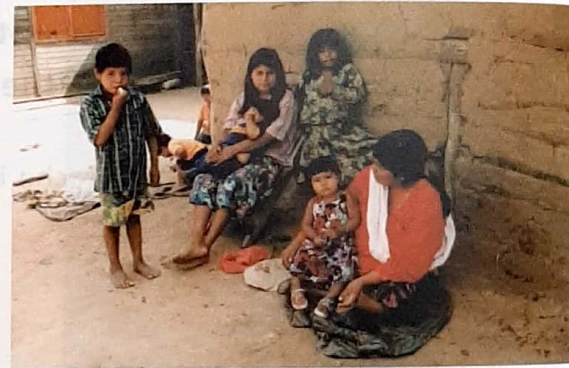
•

•

•

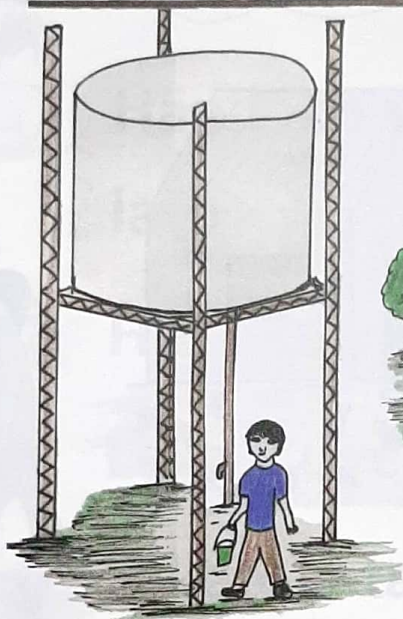
•

•

ÖLESAYEN M'ENHEI TÄ ÖW'EN TÄ IHI LAPEIKAS.

-
-
-
-
-
-

ÖYAHEN, ÖLESAYEN M'EK TÄ IYEJ ETH TEFWAJI.

Atsinha .....
Lako ..... itäj .....
Hin'o ..... inät ..... ichäj.

ÖTÄHTHEHEN LAPEIKAS TÄ TE IWOYE THÄMET.

Häp lako wet thäse t'ukwe
lathet.

Hin'ö nithoke inät.

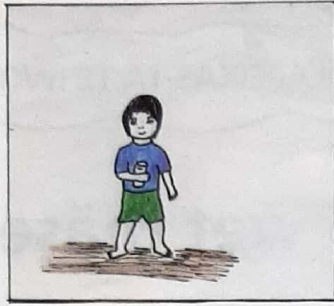
Lako t'uye lelä tson'ataj.

Lakatela tachuma iñhät.

Tson'ataj t'ekthi tä iche tañhi.

Lako tithäj iyäte.

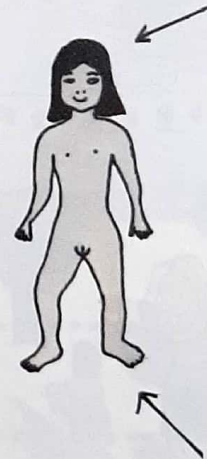
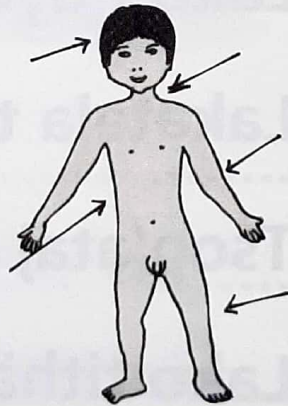

NITHOKEJ WICHI TÄ THAICHIÑHELT'HEN T'HA PAJT'HA T'HÄNHÄI.

¿THEK CHI TEE P'ANTE TÄ AKNIHN'OYA?

Õty'ätshanejthi
täj p'ante n'am-hin'o
wet õlesayen.

Õlesayen n'othipei theyis.

N'APEN ATSAJ THOI.

N'atäth te m'ek tä häpe :

N'ATKATAÑHEN:

N'awo theyisa m'ek tä wichi tuj.

AFWENCHEI

W'AHAT

ITSHÄTÄI T'ISAN

HAL'Ä-THA THOI

HAL'Ä-THAI

Öthäm öyowaj ö'wet.

- Õyämei m'ek tä õwoye tä õ-ihl õw'et.
- Õtetshan wet õyahyen lapeyak.
- Õyämei tä atsi m'ek tä tamenej tä õsek õw'et.
- Õwo theyisa n'ochumat-chal tä õchumyenthi tä õyowaj õw'et.
- Õyenthi õpeyak tä õsek õw'et.

Õwo theyisa hupui tä iyej n'ochufwenyaj-w'et.

**ÖT'U-THAME:
ÖTHAIL'EJTHI**

Che ökoithi wok öt-tsiteithi ifwam wet honaj t'ha iwatläk önai tsi ötch'oithi. Che n'am-nai wet pajt'ha önij nosoche, pajt'ha äp öy'ilthi.

¿Atsi inät tä is che n'anayej? N'AMEJTHI :

N'ALE SAYEN M'EK TÄ IWOYE HAN'ÄFWAJ.

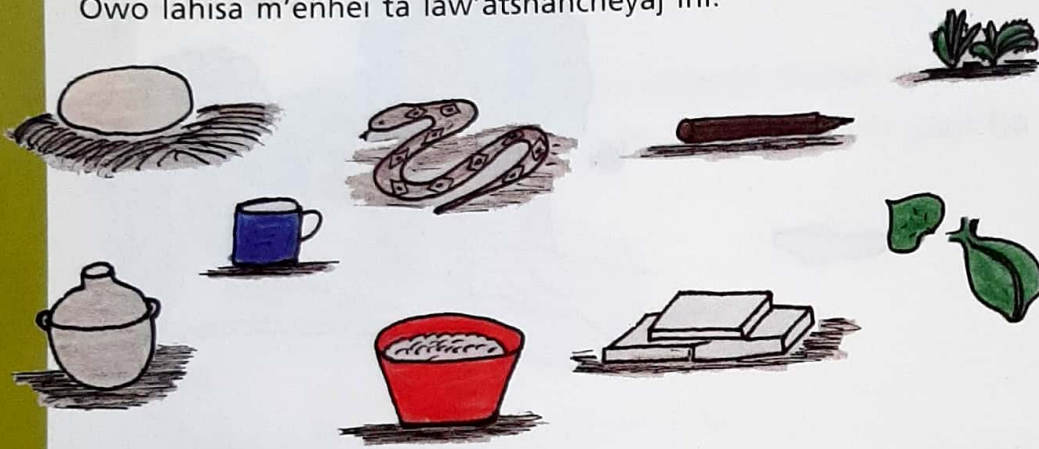

ÖLESAYEN İNHÄJ THÄMTES TÄ
TÄTHO LAPEYAK.

Õwo theyisa nithokej m'eñhei tä law'atshancheyaj ihi thäy'e tä lajlaw'atshancheyaja.

Õwo lahisa m'eñhei tä law'atshancheyaj ihi.

Õwo theyisa wet õlesayen thämet thotefwaj häp m'eñhei tä tätäi.

• Õlesayen m'eñhei tä õw'en hal'ä thotefwaj.

-
-
-

ÖWO THEYISA ITSHÄTÄI WET HAL'ÄI TÄ TAIÑ-THELEI.

ÖTY'ÄTSHANEJE ÖCHÄTI ITSHÄTÄI TÄ
TUFWEN IÑHÄJ TÄ NIWUSÄ HONHAT-
WOS W'OK HAL'Ä-FWETSIL.

N'ATCH'AHUYE P'ATHA: Fway'ä
öyenthi lapeyak häp p'atha.

Öt'hat'ho tä: nitäkw
nintäkwä

CH'enho .....

Kaila .....

..... Siwanhas-thayis

..... Fwokatsaj-thayis

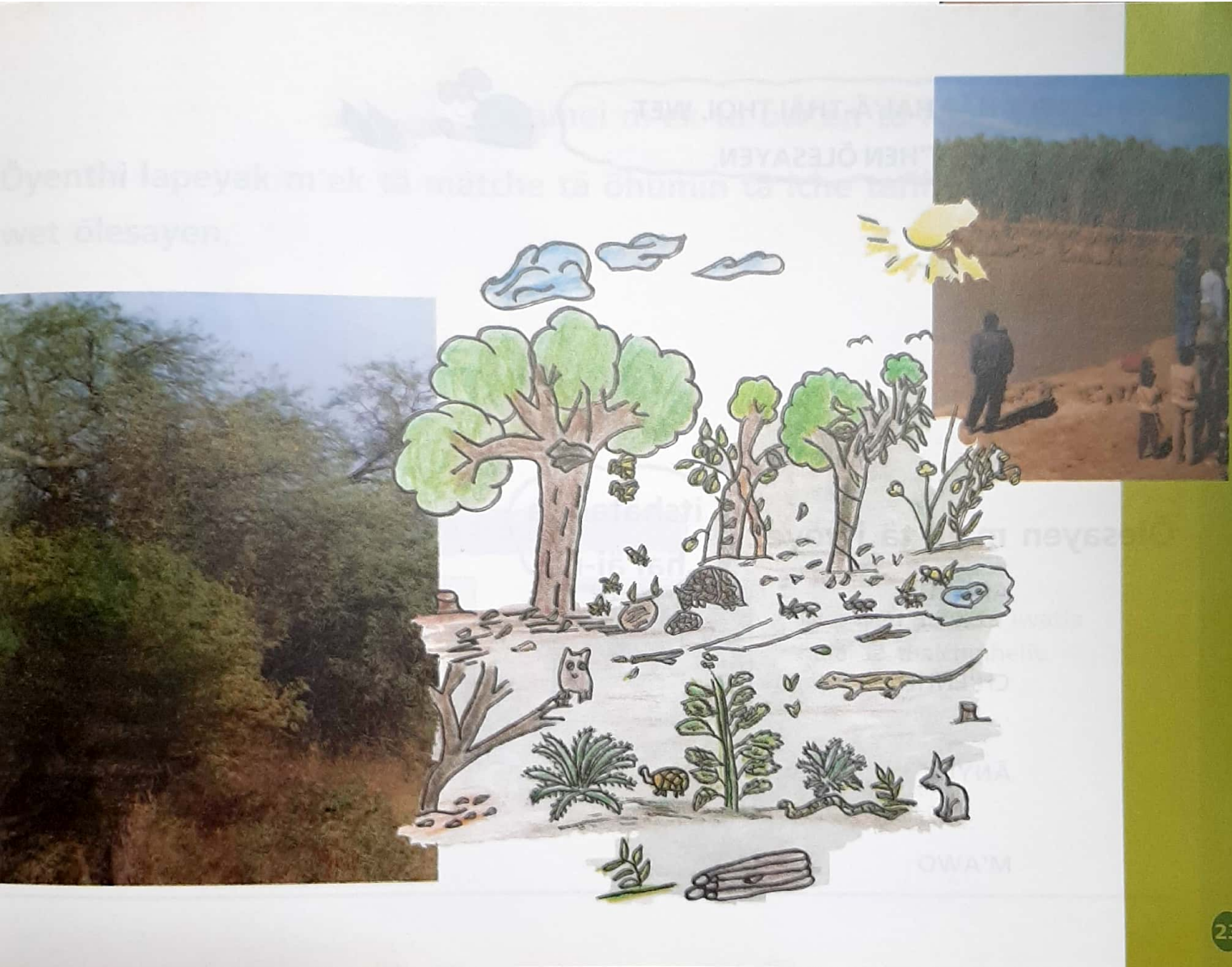
Athutaj .....

Wänthäj .....

..... Asinhäs

ÕHUTWEK HÄP HAL'Ä-THÄI THOI, WET
ÕWENHAT'HEN ÕLESAYEN.

Õlesayen m'ek tä iwoye:

itshätai-na
hal'ai-na

AHÄYUK

CH'ENHO

ÄNYUK

M'AWO

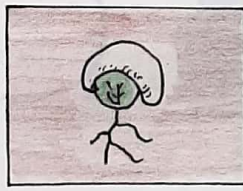
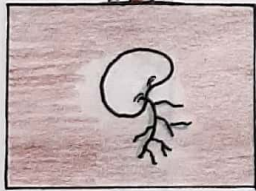
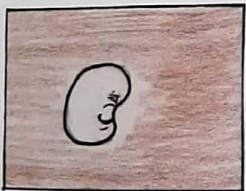
akäjthi
tawoi
thaichiñhelit
yakoithi
ilunthi
inuathoho
inuphä
imä
iwo-thaya

Õyāmei m'ek tā õw'en tā iche hal'ai. }

Õyenthi lapeyak m'ek tā matche tā õhumin tā iche tañhi,
wet õlesayen.

N'ATETSHAN HÄP HAL'Ä TÄ THAICHINHELIT.

Õlesayen m'ek tā iwatla
hal'ai tā thaichiñhelit.

HÄP LÄKO WET THÄSE T'UKWE LATHET.

YAKÄ ÖKOFWA.

EE ÖYIK
T'AT - ÖYÄM
AYIJ NITÄKW
ÖTHETES.

UM Ö'TAJ
ÖFWUJ. ÖWATLÄ
KACHA, ACHEYAI
CH'OTN'OYE

ÖCHAJ AME
AKACHA.

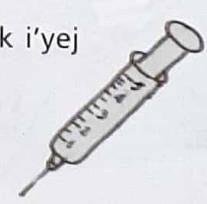

ÖFWENHO N' OCHUFWENYAJ-WO HÄP LACHUMTES TÄ IWOYE WICHI WET ÖLESAYEN.

iche p'ante lawha tä wichi...
Thamit iwo weta t'ha l'ahayaw...
ni labayak m'ek tä ö'tweln'oro. Wet ölesayen...
l'achay...
«ichay-tah»...
Häp tä thamil thahutak tä...
tä häp thamil.

N'ATENCHE:

- häp kachawo tä itetshan öpuhfwa tä m'ek i'yej
- Uhla itäj
- lñhäj

¿ATSI HAL'ÄI TÄ AMO-CHAL?

¿Öty'ätshanejthi?

Öyenthi lapeyak m'ek tä ö'fweln'oho. Wet ölesayen m'ek tä lacha.

N'ot'äj tä chayo lacha.

ÖTCH'AHUYE HÄP P'ATHA.

FWIY'ETIL

Iche p'ante lawhäi tä wichi tä thaihutwek tä thei «Tapinhi». Thamil iwo-weta t'ha itwhäye tewokw. Wet tep'antet n'atfwasas lalemsas.

Iche p'ante iñhäj tä thaihutwet nitichunwet'hä t'ha yahanej ihi tä iche iñhäj wichi tä thaihutche wek tä they «W'ahat-thayis». Häp tä thamil thaihutwek tä ifwel thamonche m'ek tä yahanejen tä häp thamil.

¿Atsi m'ek tä yäme?

Öty'ätshane häp ökatela m'ek tä te
p'ante wichi tä pajche tä fwi'y'etil wet
öfwamhatche häp ifwalas-na.

N'ALE SAYEN M'EK TÄ THAKALAY'I YÄME.

ÖYAHYEN M'EK-NE ÖLESAYEN. **

ÖLESAYEN P'ATHA TÄ TÄTHO LAPEIKAS-NA.

Häp chenzj inqhä tá
ned'e fivälä.

Häp chenaj inuphä tä
nech'e ifwala.

¡NEPHÄ IFWALA!

¡UM ISTAJ TÄ
Ö'MÄ!

¿Ha latafwelej iñhäj itshätäi Tä ilunhen honhajche?

¿Ha lahumince che thenthi lapeyak?

ÖTENCHE CHENAJ TÄ INUPHÄ TÄ TÄTHCHE LAWEJ.

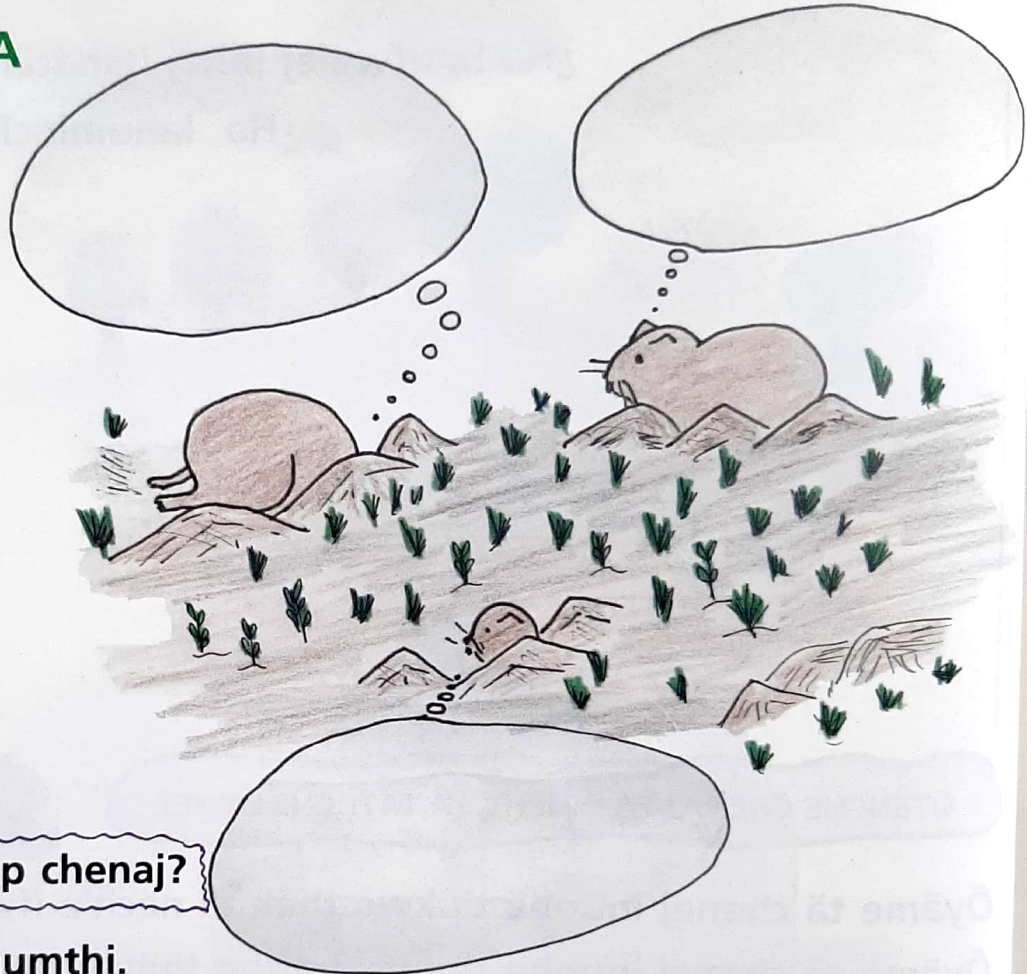

Öyäme tä chenaj inuphä t'ukwe thäk tä nech'e ifwala.

Öyäme tä chenaj inuphä tä nitechajche thäy'e tä nichayokwe.

**N'ALESAYEN P'ATHA
THOTEFWAJ**

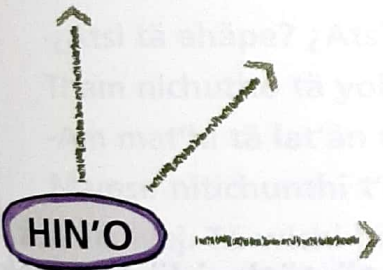
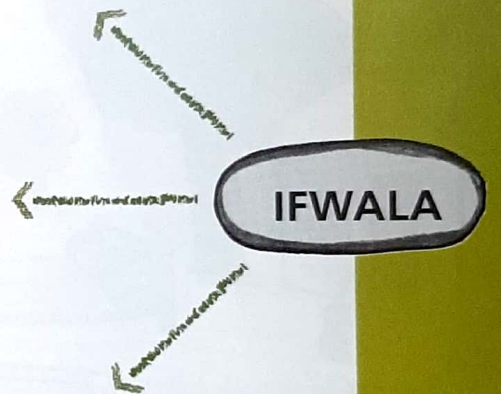
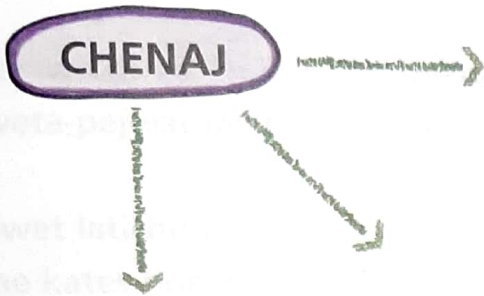

¿Atsi m'ek tä yäme häp chenaj?

Õt'äne ökalay'i tä õtchumthi.

¿Atsi m'ek tä iwoye häp:?

Ölesayen thämtes tä täthej-lä lapeyak

KATES-TSINHA

-Iche p'ante wichi tä thäs kats'iyafwaj.

Mamse-tso fweta-pej ichutitthi t'ha che atsinhai iyahintaj.

Ifwala eth wet latichunhayaj yokw:

-Iche öt'äne kates honatsi-na.

Tä nichäte lawhäi tä honatsi, wet iwotesa tä iyahnei katetsel wet t'äne tä yokw:

-iKates, thuu öwat ahilä ische thewn'oyej.

Yachajthaho thämet-tso tä tafwaitshi wet imä p'ante.

Mamse-tso nahati wufwej p'ante, tä paj wet n'om, t'ha atsinha tä ifwache t'ha matche tä isilataj. Tahujey p'ante atsinha tä yokw:

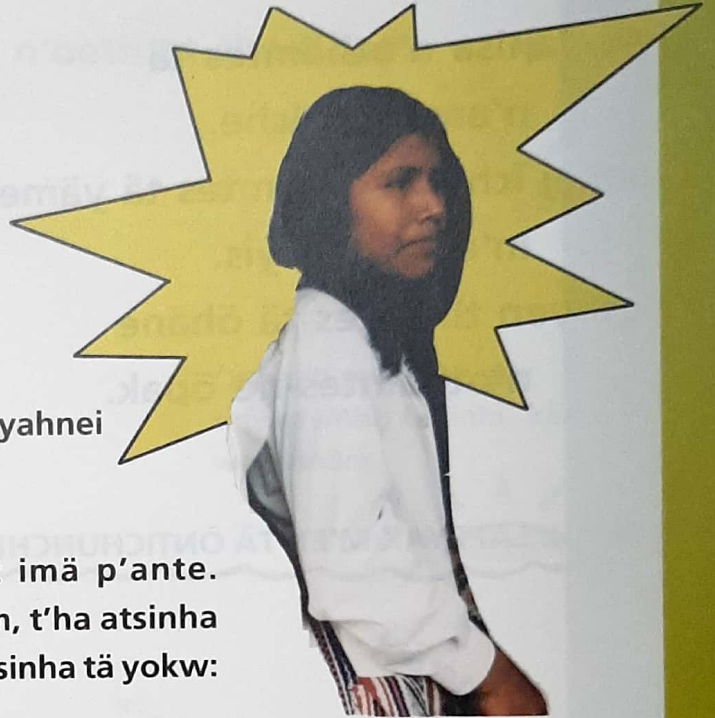
-¿Atsi tä ahäpe? ¿Atsi thip tä latäthi?

Tham nichutho tä yokw:

-Am mat'hi tä lat'än n'oye ha latichunhichet'a.

Mamse nitichunthi t'ha matche yahanej ihi tä t'äne mat'hi kates. Täthe lawhäi-tso tä atsinha iyej. Tä wichi hiw'en wet iwotesa tä ö'läkwthi.

Atsinha iwotesa p'ante tä ifwuspe hin'ot-tei paj t'ha tet iwoye häp atsinha tä isilataj.

Õwo lahisa n'othämtes tä
n'amtäfwelche.

Õpakej ichät n'othämtes tä yäme
m'eñhei theyis.

Õlesayen thämtes tä õhäne
n'othämtes-ne õpak.

Hin'õ yakoyejthi thäs

-
-
-

ÕYENTHI LAPEYAK M'EK TÄ ÕNTICHUNCHE TÄ TÄTHO P'ATHA.

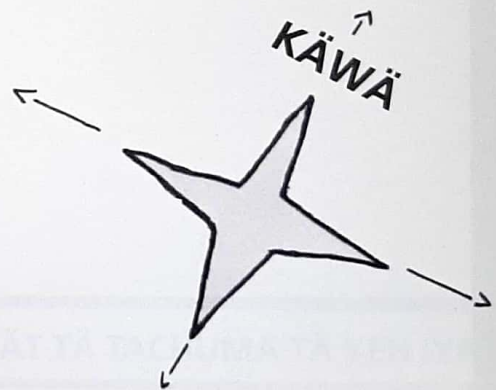
Öty'ätshaneje öko wok n'oeth at che häpe :

katetsel theyis wet öyenthi lapeikas.

Öt'hat'homche theyis:
tafwofwñhi, tapinhi: käwä
wet asnäm.

TÄTHO LAW'OLE N° 55

ÖYAHIN WET ÖYAHYEN HÄP LAPEYAK

Lakatela tachuma iñhät

ÖTEFWAJ-ATNI TÄ ÖLESAYEN M'EK TÄ ÖTY'ÄTSHANEJ

ÖYENTHI LAPEIKAS

ÖTY'ÄTSHANEJE LAKATELA TÄ 2 ATSI IÑHÄT TÄ TACHUMA TÄ YEN IYÄTEYA.

ÕWÄWTHATEJ N'OKAHIS TÄ PAJCHE WET IFWALAS-NA.

ÕYENTHI LAPEYAK IÑHÄJ.

ÕWÄWTHATEJ WET ÕPAKHEN M'EÑHEI TÄ N'A-LAWUHUI.

ÖT-TSITEYEJ IÑHÄT.

Ölesayen m'ek-ne öwoye

Öt-tsiteyej häp hal'ä thipei : istek w'ok tsemthäkw.

ÖLESAYEN N'OCHUMAT TÄ ÖHUMIN.

N'ÄMEJWET'HÄ HÄP THÄMET-NA

Iche p'ante wichi tä öyokw p'äy'ilis, n'oyen
theya tajtso tsi thamil yahanej tä yike w'ahat.

Eth m'ek wet fwitset'a p'ante che iñhäj
nichuwete t'ha tet niw'ena.

Öyenthi thämet tä öhäne thämtes-na.

iñhäj

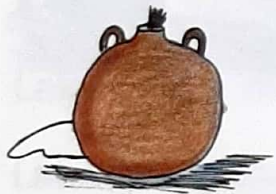
yahanej

w'ahat

¡THEK N'AYAHYEN!

L	A	K	A	T	E	L	A	K	
N	M	L	E	I	Ñ	H	Ä	T	
K	T	N	O	Y	U	I	C	H	P
F	W	J	Õ	Ä	T	H	S	C	H
T	S	U	N	T	Ä	W	K	H	
P'	A	K	L	E	M	E	Ñ	N	
Õ	S	U	L	U	J	Õ	W	E	

Õyenthi thotefwaj thämet tä õhäne thämtes-ne õnthok-pe.

ÖLESAYEN THÄMET TÄ YIWETEJ LAPEIKAS

Öyäm iläfwel tä öyahyen thämtes :

¿Chi tee tä yachaj thaho thämtes-na?

IÑHÄT

LAKO

T'UYE

Lako t'uye lelä tson'ataj.

Hin'o nithoke inät.

Lakatela tachuma iñhät.

Atsinha yahoye inät.

Lako t'uye leläi tä ihi law'et.

Lakatela yahoye inät.

Lako t'uye law'et.

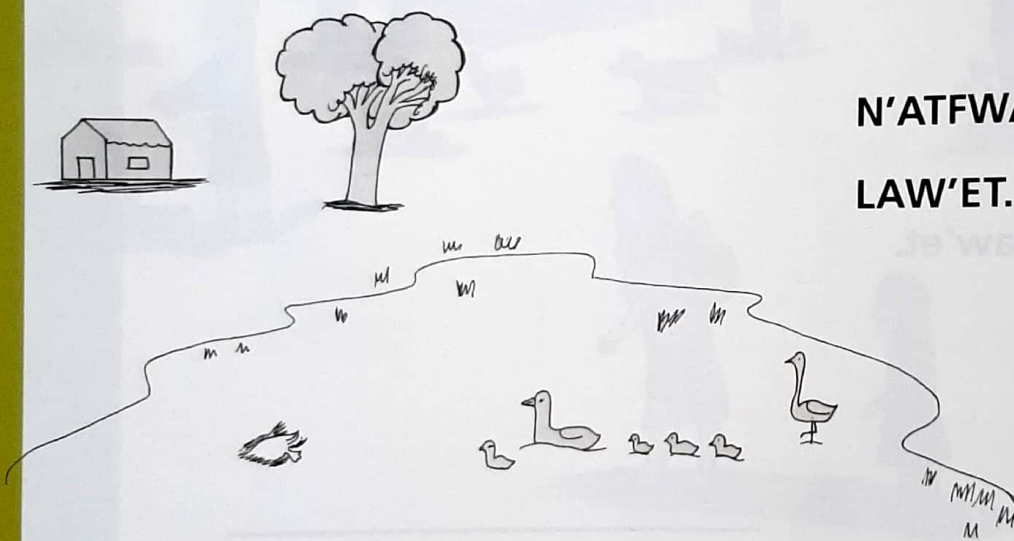
ÖLESAYEN IÑHÄJ THÄMTES

ÖYÄM WAK'ATH HÄP LAPEYAK
TÄ TE-IWOYE HÄP THÄMET

LAKO NITHOKE IÑHÄT.

HIN'O T'UKWE INÄT TSI ICHIM.

N'ATFWAS YAKOÑHEN TÄ IHI
LAW'ET.

TÄJ P'ANTE

T'ICHUN

TÄ ICHE

SIW'OKW

Iche p'ante wichi tä thamil t'ukwe pinu, wet tä paj Ifwala ichenche thäse tä isilataj tä n'äejthi.

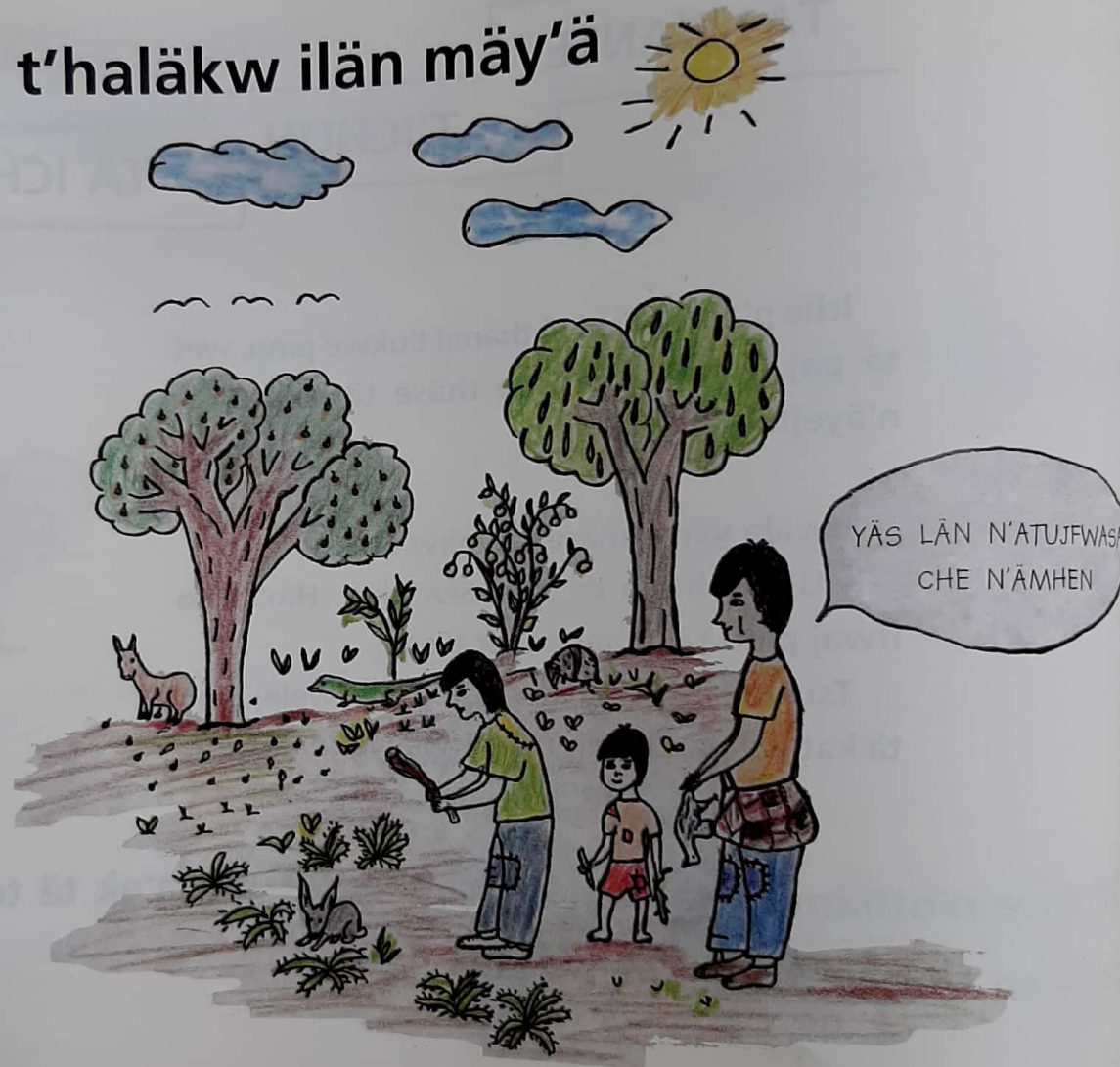
Ifwala yäme thäse tä yokw :

- Ukwe hin'o tä they Siw'okw. Hin'o-tso ifwaj pinu tä atojphä wet t'isan.

Tsi hin'o tä yahan honhatej, nitäfwelej pinu tä kat'isa-na, che hiw'en nifwajiyet'at inutpe.

Öt'ukwe n'othämtes tä yäme : m'eñhei theyis, m'ek tä tee ölesayen thote tä tatäi häp p'atha-na.

Häp thäs tä t'haläkw ilän mäy'ä

¿ATSI M'EK TÄ LAHUMINCHE CHE LAHANEJ IHI TÄ IHI THAKEYIS?:

- P'ATALIS
- THAKEYIS
- N'OKOÑHEI
- N'OT'EKAHYAJ

¿N'ATY'ÄTSHANEJTHI? ¿N'ALESAYEN?

¿CHI TE ATICHUNHAYAJ?

LENGUA	CIENCIAS NATURALES	CIENCIAS SOCIALES	EXPRESIÓN ARTÍSTICA	PÁG. Nº
¡A leer!	Los animales : Domésticos Del monte	La vida en la comunidad	Manipuleo de lana y chaguar	3
¿Quién nos cuenta?	El agua y la vida Las plantas Los animales	La casa		8
Construimos	Fuentes de agua. Usos.			11
Comentamos	Nuestro crecimiento			14
	La alimentación			15
	Aprendemos a cuidarnos	La escuela		16
Singular y plural	Seres bióticos y abióticos			19
	La alimentación en los seres vivos			21
	Clasificación de semillas			24
	Crecimiento de las plantas			25

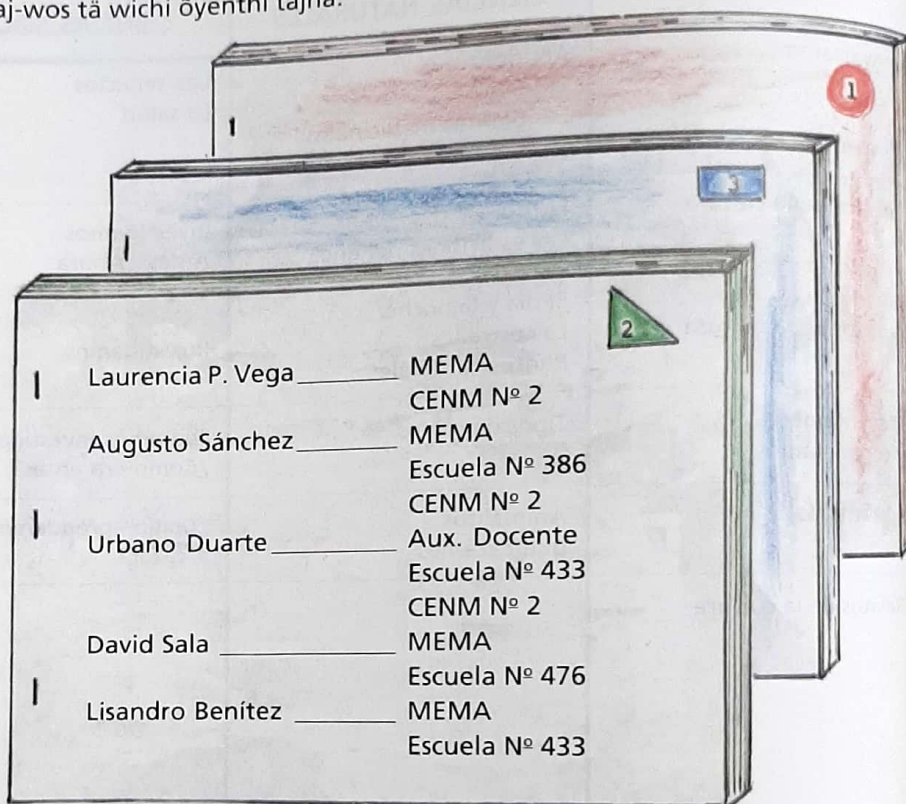
LENGUA	CIENCIAS NATURALES	CIENCIAS SOCIALES	EXPRESIÓN ARTÍSTICA	PÁG. Nº
Conversamos Mi cuento	Accidentes: El fuego Las plantas medicinales	Los servicios La salud		26
Cuentos de la cultura	El frío: Las estaciones del año	Investigamos Antes - Ahora		29
Adjetivos Cuentos de la cultura	El día y la noche Las estrellas Puntos cardinales	Investigamos		36
Comentamos y completamos	Tipos de suelos	Seguimos investigando ¿Cómo era antes?	Modelado Tallado	40 41
Sustantivos	Animalitos que cazamos	¿Cómo aprendemos a cazar?		49
Relatos de la cultura				51

Õthamil tä õhåpehen n'ochufwenyaj-wos tä wichi õyenthi täjha.

Õtheyis

CENM N° 2
El Potrillo - R. Lista -
FORMOSA -
6 de junio de 1996

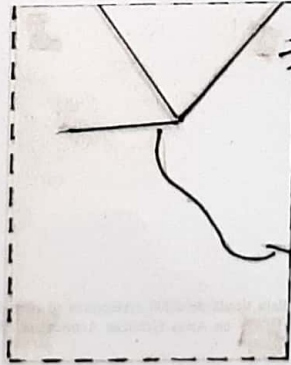
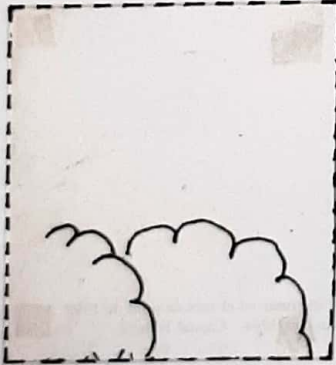
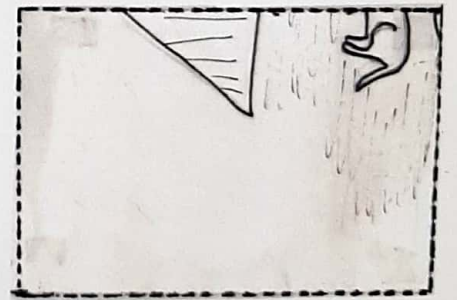
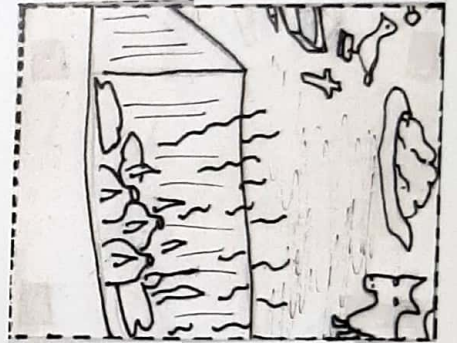
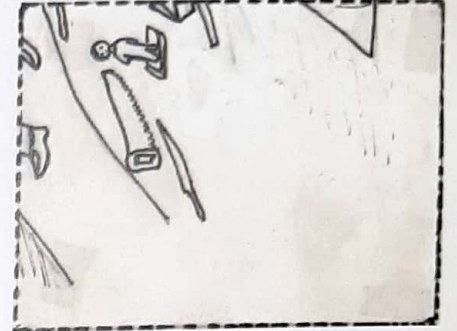
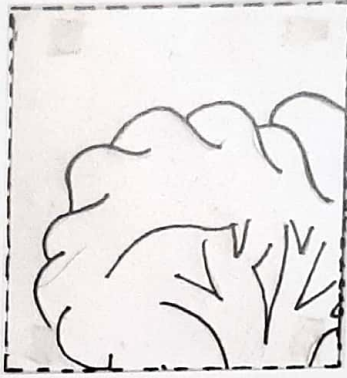
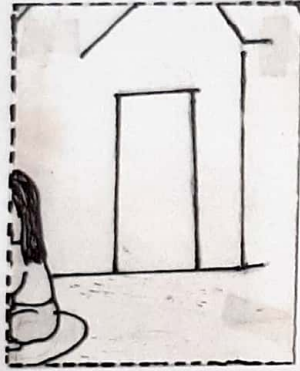
N'ochufwenyaj-wo tä
ahätai tach'ot n'oyehen
they* María del Pilar
de la Merced - CENM N° 2

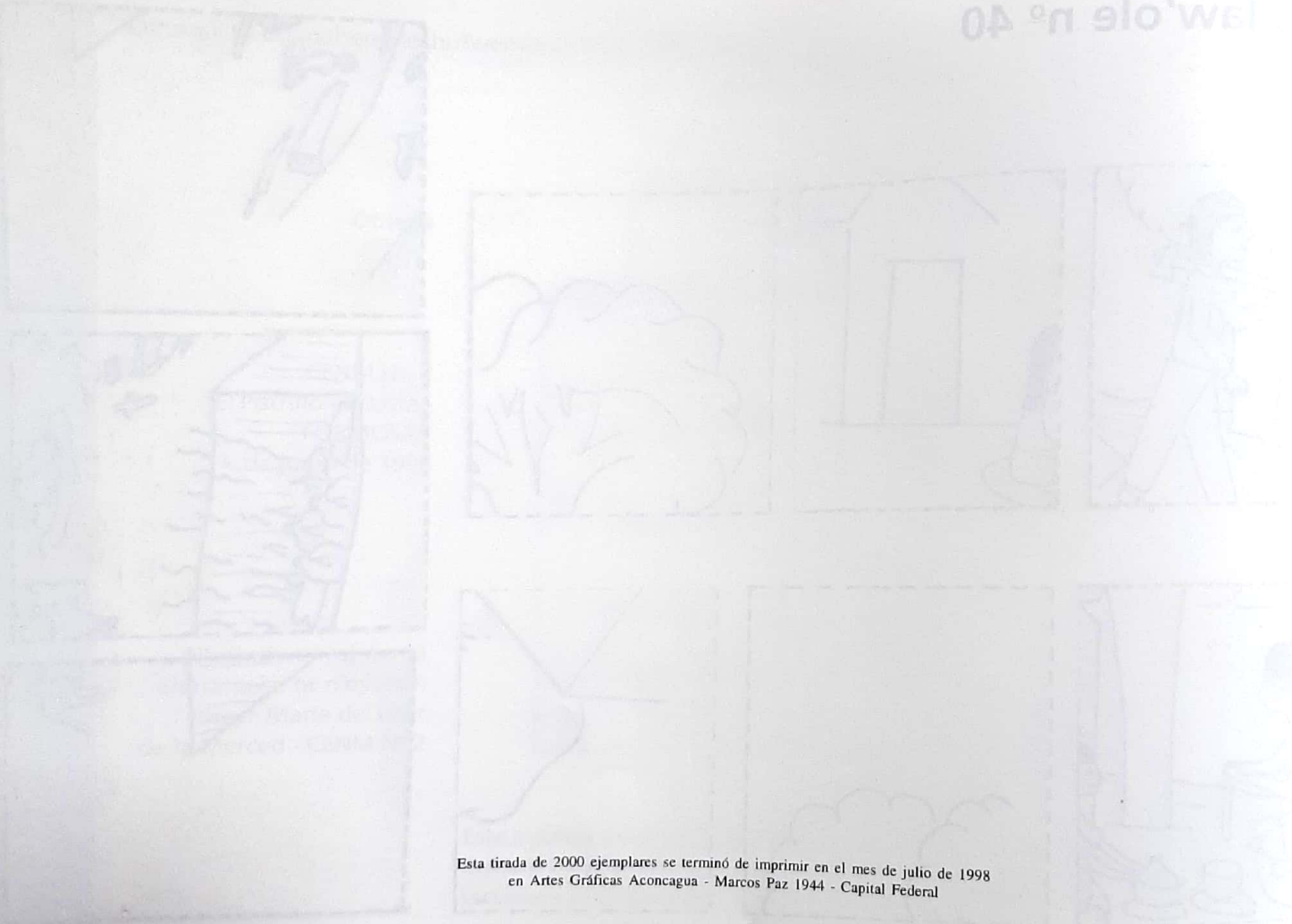

Esta publicación es financiada por el Plan Social Educativo del Ministerio de Cultura y Educación de la Nación y se concreta con el esfuerzo conjunto de las escuelas y la comunidad para el logro del objetivo de Mejor Educación para Todos.

Tiyäjo law'ole nº 40

Esta tirada de 2000 ejemplares se terminó de imprimir en el mes de julio de 1998
en Artes Gráficas Aconcagua - Marcos Paz 1944 - Capital Federal

